

Den Haag, 17 mei 2013

Geachte leden van de Commissie Buitenlandse Handel en OS,

Naar aanleiding van het Algemeen Overleg in uw Kamer op 23 mei a.s. over de beleidsnota "Wat de wereld verdient: Een nieuwe agenda voor hulp, handel en investeringen", vragen we graag uw aandacht voor het onderwerp kinderarbeid. Uw Kamer heeft de afgelopen jaren regelmatig aandacht aan kinderarbeid besteed: in debatten, via Kamervragen en moties. Uw inzet heeft belangrijke ontwikkelingen op dit gebied mede mogelijk gemaakt waarvoor we u graag bedanken én uw verdere steun vragen. Het aantal kindarbeiders is mede door de crisis de afgelopen jaren waarschijnlijk opgelopen tot veel meer dan het laatste cijfer van 215 miljoen uit 2010. Actie daartegen blijft daarom hard nodig.

De campagne 'Stop Kinderarbeid - School, de beste werkplaats' verzoekt u bij de Minister te bepleiten dat:

1. De bestrijding van kinderarbeid, in het bijzonder via de Child Labour Free Zone benadering, politieke en financiële steun van de Nederlandse regering blijft krijgen.

Mede op instigatie van uw Kamer heeft Minister Ploumen zich tijdens het begrotingsdebat in december 2012 nadrukkelijk voor de succesvolle *Child Labour Free Zone* aanpak uitgesproken en daaraan steun verleend. Eén resultaat daarvan is de '*Kampala Declaration - Working Towards Child labour Free Zones*' die op 19 april jl. is aangenomen door afgevaardigden van organisaties uit 23 landen, waarvan 18 Afrikaanse, en vertegenwoordigers van de Afrikaanse Unie, de Europese Unie en een aantal internationale vakbondsfederaties. Wij verwachten dat Nederland zich inzet voor de verspreiding en naleving van deze *Declaration*, ook in de aanloop naar en tijdens de Global Conference over kinderarbeid in oktober 2013 in Brazilië. U vindt de *Declaration* bijgesloten.

2. Haar voornemen om 'risico's in de productieketen te inventariseren waar actie nodig is' en daarover 'met sectoren convenanten te sluiten' moet worden vastgelegd in bindende afspraken, zeker waar het de bestrijding van kinderarbeid betreft.

Na de rampen in de kledingfabrieken in Bangladesh blijkt een bindend akkoord met bedrijven op het gebied van veiligheid niet alleen noodzakelijk maar ook mogelijk. Als het om 'structurele rampen' als kinderarbeid en schending van arbeidsrechten gaat is vrijblijvendheid geen optie meer. Een plan van aanpak met 'risicovolle' bedrijven en bedrijfssectoren op het gebied van kinderarbeid moet daarom gebaseerd zijn op bindende afspraken over concrete doelen en verifieerbare resultaten, intensieve betrokkenheid van (vooral lokale) stakeholders, het waar mogelijk bijdragen aan een *Child Labour Free Zone* aanpak en transparantie over het proces en de resultaten.

3. De versterking van maatschappelijke organisaties via het *Accountability Fund* naast de huidige vier speerpunten ook wordt gericht op kinderrechten, waaronder bestrijding van kinderarbeid.

Naast vrouwen zijn kinderen in ontwikkelingslanden veelal een grote en kwetsbare groep. Wij pleiten ervoor om voor deze twee groepen in het fonds een bepaald minimumpercentage te oormerken. Het onderwerp kinderrechten zou ook na afloop van het huidige MFS II een belangrijk speerpunt moeten zijn waar het gaat om het aangaan van strategisch partnerschappen.

In de bijlage lichten we de bovenstaande punten graag nader toe.

Met vriendelijke groet.

Sofie Ovaa
Coördinator 'Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats'

Gerard Oonk
Senior beleidsadviseur 'Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats'

Bijlage I

Child Labour Free Zones en de Kampala Declaration

De 120 deelnemers uit 23 landen aan de door Stop Kinderarbeid georganiseerde conferentie committeerden zich aan het samen werken aan zogenoemde *Child Labour Free Zones*: *'een (geografisch) gebied waar alle werkende kinderen worden onttrokken aan kinderarbeid en (opnieuw) worden geïntegreerd in formele voltijds kwaliteitsscholen. Als kinderen ouder zijn dan de wettelijke leeftijd waarop ze mogen werken, zullen zij de kans krijgen om hun opleiding voort te zetten en/of een beroepsopleiding of –training te volgen, of toegang krijgen tot waardig werk voor jongeren.'*

Geïnspireerd door een voorbeeld in India waar inmiddels in één deelstaat ruim één miljoen kinderen aan werk zijn onttrokken en nu naar school gaan, zijn ook organisaties in een zestal Afrikaanse landen (Oeganda, Ethiopië, Kenia, Marokko, Zimbabwe en Ghana) – vaak samen met de lokale en/of nationale overheid – bezig deze aanpak in de praktijk te brengen. Daarbij blijkt dat het bestrijden van alle kinderarbeid die kinderen uit school houdt, ook in arme gemeenschappen mogelijk is. Tijdens de conferentie committeerden ook organisaties uit West-Afrikaanse landen zich aan deze aanpak.

Minister Ploumen heeft tijdens de conferentie in Kampala een videoboodschap uitgesproken waarin zij onder meer verklaarde: *'Child Labour Free Zones zijn een zeer succesvol initiatief. Het is van groot belang om dit initiatief wereldwijd uit te breiden. De betrokkenheid daarbij van alle belanghebbenden, waaronder lokale overheden, scholen en maatschappelijke organisaties is essentieel. Nederland zal er voor zorgen dat de uitkomsten van deze Conferentie een vervolg krijgen tijdens de Global Conference over kinderarbeid in Brazilië.'*

Ook in haar Nota spreekt de Minister uit dat kinderarbeid *'een aandachtspunt blijft'*, want, zegt de Minister terecht: *'Kinderen die niet werken maar onderwijs volgen zijn een maatschappelijke investering in de toekomst van ontwikkelingslanden.'*

Bestrijding kinderarbeid door bedrijven: bindende afspraken noodzaak

De meeste aandacht voor kinderarbeid – ook van uw Kamer – ging tot nu toe uit naar kinderarbeid in de productieketen van Nederlandse en in Nederland actieve bedrijven. Zo heeft u vragen gesteld over onder meer de productie van hazelnoten in Turkije, kleding, schoenen en zaden in India en cacao in Ivoorkust en Ghana. Deze vragen hebben, naast publiciteit en campagnes gericht op en gesprekken met bedrijven, bijgedragen aan het feit dat *een aantal* bedrijven actief kinderarbeid is gaan bestrijden en bijdraagt aan het alternatief: onderwijs. Waar sommige bedrijven zelf in actie komen om reputatieschade te voorkomen of te bestrijden, komen veel andere bedrijven pas in actie als er druk van de overheid achter zit. Minister Ploumen heeft mede daarom toegezegd zich te zullen richten op de aanpak van 'risicosectoren' waar veel kinderarbeid voorkomt en met de betreffende sectoren Convenanten te sluiten over de aanpak daarvan. Zo'n Convenant mag echter niet vrijblijvend zijn. In de brief vindt u daarom een aantal voorwaarden waaraan een dergelijk Convenant wat Stop Kinderarbeid betreft zou moeten voldoen.

Een voorbeeld van Nederlandse bedrijven die in het verleden – ook door u - zijn aangesproken op aanzienlijke kinderarbeid in hun keten zijn de Nederlandse zaadbedrijven Nunhems en Bejo Zaden. In het een dezer dagen verschijnend rapport *'A Tale of Two Companies -The difference between action and inaction in combating child labour'* wordt duidelijk wat er in positieve zin mogelijk is als een bedrijf zich inzet tegen kinderarbeid en wat er gebeurt als die inzet uitblijft.

De gelijktijdige herdruk van het rapport *'No Child Labour – Better Wages'* laat zien hoe een gezamenlijke inzet van bedrijven, NGO's en lokale overheid in India een groot verschil kan maken: niet alleen bij het uitbannen van kinderarbeid maar ook voor hogere lonen van volwassen landarbeid(st)ers. Volwassenen kunnen een hoger loon bedingen, als kinderen niet meer werken als goedkope 'vervangers'.

Versterking van maatschappelijke organisaties

Juist bij de bestrijding van kinderarbeid – maar ook bij de bevordering van kinderrechten in bredere zin - spelen maatschappelijke organisaties (waaronder NGO's en vakbonden) een cruciale rol, zowel in ontwikkelingslanden als bij de beïnvloeding van het beleid in ontwikkelde landen waar het gaat om hulp, handel, investeringen, mensenrechten en het aanspreken van bedrijven op hun productie(keten) in het buitenland. Vandaar ons pleidooi om het *Accountability Fund* ook open te stellen voor organisaties die zich in ontwikkelings- en ontwikkelde landen inzetten voor de bevordering van kinderrechten.